

Robin Pánek, Poslání a cíle řádu Maltézských rytířů, bakalářská práce FF UK v Praze, Praha 2015, 78 stran, 9 stran příloh

Oponentský posudek

Předložená bakalářská práce shrnuje dějinný význam řádu Maltézských rytířů; zabývá se přitom zejména jeho dvěma stěžejními úkoly, tedy charitativní a špitální činností a dále vojenskou činností. Takto vymezenému cíli odpovídá i struktura studie pana Pánka, členěné, kromě stručného historického úvodu, do dvou základních kapitol, po nichž následuje shrnující Závěr. Autor díla bezpochyby ovládá základní postupy historické metody a vzhledem k typu této kvalifikační práce nelze uplatnit žádné zásadní námitky, pokud jde o její heuristickou stránku.

Poněkud problematičtěji se předkladatel vyrovnává s kritikou pramenů. Je to ovšem dáno právě vymezením cíle práce, který mi připadá, i s přihlédnutím k tomu, že jde o bakalářskou práci, poněkud fádni. Pisatel navíc často upadá do přílišné popisnosti, takže práce s primárními prameny je poněkud povrchní a ilustrativní. Postrádám zejména hlubší analýzy a originální, do kontextu soudobého bádání zasazené interpretace alespoň stěžejních dokumentů, týkajících se vzniku, založení a popisovaných transformací řádu. Tato skutečnost se odráží i v Závěru práce, kde autor pouze shrnuje poznatky konstatované na jiných místech.

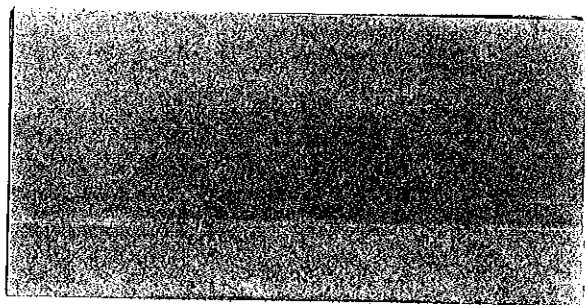
Hlavní přínos díla pana Pánka tedy spatřuji především v úspěšném pokusu o ucelenou představu činnosti řádu a základní podobě jeho vnitřního uspořádání od jeho počátků a do nedávné minulosti. Takový výsledek se sice neobešel bez jisté míry kompilace, autor však prokázal schopnost strukturovaného pohledu na dosavadní bádání a kompetenci třídit informace podle jejich významu vzhledem ke stanovenému cíli. Je proto možné přiznat textu určitou míru originality.

Z věcných problémů interpretačního charakteru bych zmínil pouze dva. Prvním je výklad latinského obratu v řeholi řádu *Domini nostri pauperes*, který pan Pánek překládá jako „naší pánové chudí“ (s. 24, 26) a dovozuje z něj, že členové řádu sloužili potřebným jako svým pánům. Domnívám se, že je třeba překládat „Chudí našeho Pána“, což i v souvislosti novozákonními texty dává lepší smysl. Nemění to sice nic na faktu, že chudí měli být řádovými členy respektováni, ale posouvá to výklad tohoto vztahu od sociálně hierarchického k morálně hierarchickému. Nalezneme ostatně ve středověku řadu dalších příkladů, kdy chudí jakožto Kristu nejmilejší jsou ctěni, a to dokonce v reprezentativních formách.

Druhá poznámka se týká otázky johanitské tolerance. Autor dovozuje existenci tohoto jevu jednak v ustanovení velmistra Rogera de Moulins o stravě pacientů. Pan Pánek píše, že kuřecí maso mělo být podáváno těm, „kteří nebyli schopni vepřové či skopové maso jíst“. (s. 26). Dle poznámky 82 je však v latinském originálu *non poterant*, tedy nemohou. Nejde tedy o schopnost, ale možnost, jež může být přechodného stavu, a podle mého soudu je riskantní vyvozovat z toho jinou než zdravotní dispozici. Podobně se domnívám, že je velmi nepravděpodobné, že by vyznání hříchů dle Raymondovy řehole bylo nabízeno i židům a muslimům formou popisovanou na s. 27.

Konstatuji tedy, že předložená práce splňuje základní podmínky kladené na bakalářské dílo; je ovšem zatížena některými spornými místy či potencionálními nepřesnostmi, které si žádají vyjasnění v průběhu diskuse. Z tohoto stavu ji doporučuji k obhajobě a vzhledem k výše řečenému navrhuji klasifikaci:

Výborně – velmi dobře

V Praze/Kolíně 12. Května 2015